

Ann-Charlotte Rand

2021-05-24 16:55 CEST

Samhällsnytta skapas när unga får jobb – men var varsam med de minderåriga sommarjobbarna

”Den blomstertid nu kommer” innebär att unga människor vill tjäna lite pengar och få erfarenheter från arbetslivet under sin ledighet från skolan. Regeringen ger kommunerna pengar för att anställa unga till sommararbete eftersom det är av stor vikt för samhället att unga människor får erfarenhet och möjlighet att uppleva arbetslivet. Men det är ett stort arbetsgivaransvar att ta in unga människor i sin verksamhet.

En person som ännu inte fyllt 18 år är minderårig enligt Arbetsmiljölagen. Att det är strikta regler runt minderåriga grundar sig på att de inte är färdigutvecklade, varken i att klara fysisk belastning eller att kunna se konsekvenser fullt ut av olika ageranden. Det innebär att det är större risk för fysiska och psykiska skador för en minderårig.

Riskbedöm arbetsuppgifterna

Eftersom det finns många risker för ohälsa och olyckor har arbetsmiljölagstiftningen skarpa krav att det måste göras en individuell skriftlig riskbedömning avseende de arbetsuppgifter som den minderåriga ska utföra. Huvudregeln för minderåriga är att de inte får utföra arbetsuppgifter som kan medföra risk för olycksfall eller för överansträngning eller annan skadlig inverkan på den minderårigas hälsa eller utveckling. Involvera skyddsombud i riskbedömningen och valet av arbetsuppgifter till den minderåriga, då de med sin kunskap och erfarenhet kan ge berikande information och stöd.

Pandemitider

Det är upp till arbetsgivaren att, utifrån en riskbedömning, säkerställa att den minderårigas arbetsuppgifter inte innebär en högre risk för kontakt med coronaviruset, utöver den risk som finns i samhället generellt, under pågående pandemi. Coronaviruset har riskklass 3, och enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter får minderåriga inte arbeta i miljöer där denna riskklass förekommer. Därför framför Arbetsmiljöverket att minderåriga inte ska utföra arbetsuppgifter inom vård och omsorg där det finns patienter eller brukare med konstaterad eller misstänkt covid-19.

[Läs även: "Arbetsmiljö är prio ett"](#)

Ge introduktion

Det är viktigt att den minderåriga personen får en bra och anpassad introduktion till arbetsplatsen och arbetsuppgifterna. I introduktionen bör

ingå att bli presenterad för arbetskolligor och chef samt att ta del av gällande rutiner och regler.

Ge handledning

Arbetsgivaren ska se till att den minderåriga har en handledare med avsatt tid och erfarenhet av handledning. Handledaren ska vara över 18 år och bör ha minst ett års erfarenhet av de aktuella arbetsuppgifterna. Som stöd ska det finnas tydliga skriftliga rutiner för hur handledning ska gå till. Handledaren ska ha god kännedom om arbetet, riskerna och vilka åtgärder som krävs för säkert arbete. Handledarens uppdrag är sedan att se till att den minderåriga arbetar på ett säkert sätt och följer de rutiner och regler som gäller.

[Läs även: Handledarutbildning ger nya medarbetare en bra introduktion och bidrar till en kultur där alla trivs](#)

Arbetstider

Minderåriga får jobba högst 8 timmar per dag och högst 40 timmar per vecka. De ska ha en sammanhängande rast på minst 30 minuter senast efter 4,5 timmars arbete och de ska som alla andra anställda även ha pauser. Minderåriga får aldrig arbeta mellan midnatt och klockan fem på morgonen. Har den minderåriga flera arbeten är det den sammanräknade tiden som avses.

Arbetsuppgifter

Arbetsuppgifter som minderåriga inte får utföra är bland annat att arbeta med asbest, utföra dykerarbeten, bevakningsarbeten eller transport av pengar. I bilaga 1 i föreskriften, Minderårigas arbetsmiljö, finns samtliga förbjudna arbeten listade.

Tips:

Det är skillnader i striktheten när den minderårige är på arbetsplatsen som arbetstagare eller som praktikant under skolutbildning. Inom vissa områden gäller olika regler beroende på åldern på den minderårige, exempelvis arbetstider. Är den minderårige under 13 år ska särskild ansökan om tillstånd göras hos Arbetsmiljöverket.

Det är värdefullt att berika våra unga med erfarenhet av arbetslivet och kopplat till arbetsgivarens strikta ansvar för minderåriga är det viktigt att följa Arbetsmiljölagen kapitel 5 och Arbetsmiljöverkets föreskrifter för Minderårigas arbetsmiljö. Den skriftliga riskbedömningen, handledaren och introduktionen är avgörande för att skapa bästa möjliga förutsättningar för att säkert sysselsätta de minderåriga.

Läs mer:

Arbetsmiljölagen, kapitel 5 AFS 2012:3

<https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/foreskrifter/minderarigas-arbetsmiljo-foreskrifter-afs2012-3.pdf>

Vägledning till AFS 2012:3 (H453) <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/bocker/om-minderarigas-arbetsmiljo---en-vagledning-till-foreskrifterna-afs-201203-bok/>

Broschyr Arbetsmiljöverket <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/broschyror/sa-far-barn-och-ungdomar-arbeta-adi-43-broschyr/>

På återhörande

Ann-Charlotte Rand, arbetsmiljöstrateg på Sobona

Sobona är de kommunala företagens arbetsgivarorganisation. Vi tecknar kollektivavtal, stödjer medlemmarna i arbetsgivarfrågor och opinionsbildar

för att stärka de kommunala företagen. Vi bidrar till att medlemmarna blir mer attraktiva arbetsgivare och får de bästa förutsättningarna för att skapa affärsmässig samhällsnytta. Med arbetsgivarfrågorna på plats kan våra medlemmar fokusera på sitt uppdrag: Att agera långsiktigt och se till att kommunernas och regionernas resurser används effektivt. Vår vision är ett hållbart samhälle präglad av utveckling och tillit.

Kontaktpersoner

Ann-Charlotte Rand

Arbetsmiljöstrateg

ann-charlotte.rand@sobona.se

08-452 72 93